

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้มีระเบียบวิธีวิจัยเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประเภทของข้อมูลเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
การเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูล
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรของการวิจัย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5,965 คน จากจำนวน 8 หมู่บ้าน (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัดมหาสารคาม, 2554)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในเขตตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727; อ้างอิงมาจาก ธนัน อนุมานราชธน, 2544 : 113 – 114) วิธีหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 35)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
 e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยในวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ เท่ากับ 0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{5,965}{1 + (5,965)(0.05^2)} \\ &= \frac{5,965}{1 + (5,965 \times .0025)} \\ &= \frac{5,965}{15.9125} \\ &= 374.8625 \end{aligned}$$

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการคำนวณและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรอย่างสมบูรณ์ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านเป็นเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 375 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่บ้าน	ประชากร	ตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านหนองโน	954	60
หมู่ที่ 2 บ้านกุดแดน	856	55
หมู่ที่ 3 บ้านหนองอีดำ	769	48
หมู่ที่ 4 บ้านน่านกเขียน	503	32
หมู่ที่ 5 บ้านหนองโน	627	39
หมู่ที่ 6 บ้านกุดแดน	625	39
หมู่ที่ 7 บ้านสวนมอน	545	34
หมู่ที่ 8 บ้านหนองโน	1,086	68
รวม	5,965	375

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธี การเลือกสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก เพื่อให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง วิธีการคือ ทำกล่องจับสลาก ทั้งหมดจำนวน 8 กล่อง พร้อมเขียนชื่อหมู่บ้านข้างกล่องทุกกล่อง จากนั้นทำสลากด้วยการ เขียนเลขที่ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหมู่บ้าน ให้ครบตามจำนวนของแต่ละ หมู่บ้าน แล้วดำเนินการหยิบสลากทีละใบพร้อมบันทึก แล้วนำไปเทียบว่าเลขที่สลากดังกล่าว ตรงกับอันดับบุคคลที่เท่าไรของบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หลังจากหยิบทุกครั้งให้นำ สลากที่หยิบได้ใส่ลงกล่องคืน เพื่อให้ทุกเลขที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมี โอกาสได้ถูกเลือกเท่าๆ กัน หากได้หมายเลขเดิมให้จับสลากใหม่ จนกระทั่งได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กรอบ แนวคิดในการวิจัย และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ จากนั้น นำเครื่องมือให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของแบบสอบถามแล้วดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตาม คำแนะนำ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามสำหรับประชาชนที่มีผู้มี สิทธิเลือกตั้ง สำหรับรายละเอียดของแบบสอบถามประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นชนิดตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อาชีพ การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและจำนวนสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทย เป็นชนิดให้ เลือกตอบใช่ หรือ ไม่ใช่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองไทย เป็นประเภทมาตรา ส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคอร์ท์ (Likert) มี 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นประเภท มาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคอร์ท์ (Likert) มี 5 ระดับ คือ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆครั้ง ไม่เคย

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open end)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวความคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนแล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งแบบสอบถามปลายปิดและแบบปลายเปิด
3. นำร่างแบบสอบถามเสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณา และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและ ภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence หรือ IOC) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

ไม่สอดคล้อง = -1

ไม่แน่ใจ = 0

สอดคล้อง = +1

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

4.1 นายกรรณา ไชยสงโท วุฒิการศึกษา ศีลปสาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม ระดับ 8 เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

4.2 นายประทีป แสงแก้ว วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษระดับ 8 โรงเรียนผดุงนารี ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา

4.3 ดร.กมล ตราชู วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ระดับ 9 เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือ สถิติวิจัย
ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบเครื่องมือ ความครอบคลุมถูกต้องของแบบวัดและประเมินผล

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญโดยทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1 ไปทดลองใช้ (Try Out) ซึ่งผู้ศึกษานำไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item-Total correlation)

ได้ค่าระหว่าง 0.3 – 0.7 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ได้ค่าเท่ากับ .9418

6. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวและขอเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยขอบรมช้แจงผู้ช่วยวิจัย ให้เข้าใจขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้ช่วยวิจัยมีจำนวน 4 คน ได้แก่ นางพกากาญจน์ กาญจนภักดิ์, นายบัญญัติ สมนึกในธรรม, นายประพิศ แก้วกลาง, นางสาวธัญชนก แก้วสิงห์
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยในการวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะประกอบด้วย

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทย เป็นชนิดให้เลือกตอบใช่ หรือ ไม่ใช่ โดยมีเกณฑ์ในการประเมิน โดยการหาค่าเฉลี่ย โดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ จากสูตร ดังนี้

จำนวนคะแนนที่ตอบได้ x 5 (ต้องการทำให้เป็น 5 ระดับ)

จำนวนคะแนนทั้งหมด (15 คะแนน)

แปลความหมาย นำมาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 186)

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทยสูงมาก
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทยสูง
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทยต่ำ

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทยต่ำมาก

3. วิเคราะห์ทัศนคติทางการเมืองไทย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (รังสรรค์ สึงเหล็ก, 2551 : 186)

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีระดับไม่ดี

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีระดับไม่ดีมาก

4. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคย ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (รังสรรค์ สึงเหล็ก, 2551 : 186)

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีระดับน้อยที่สุด

5. การวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยได้รวมเอาองค์ประกอบวัฒนธรรมทางการเมือง 3 ประการ รวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองไทย ทัศนคติทางการเมืองไทย และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (รังสรรค์ สึงเหล็ก, 2551 : 186)

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับสูงมาก

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีระดับต่ำมาก

6. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง กับ วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ใช้ ค่าสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ .05

7. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง ใช้การวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) โดยการสรุปประเด็นหาความหมาย และแจกแจงความถี่ และ นำเสนอด้วยการพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ใช้ค่าเฉลี่ย Mean (\bar{X})

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน Standard Deviation (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Chi – square – test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product Moment Correlation Coefficient) มีนัยสำคัญที่ ระดับ .05